

Συχνές ερωτήσεις

Λουξεμβούργο, 28 Σεπτεμβρίου 2017

Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2016 - Συχνές ερωτήσεις

1. Ενέκρινε το ΕΕΣ τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2016;

Ναι. Εγκρίναμε τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2016 ως αξιόπιστους (διατυπώσαμε «γνώμη χωρίς επιφύλαξη»), όπως κάνουμε για κάθε οικονομικό έτος από το 2007 και εξής. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2016 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της ΕΕ και των αποτελεσμάτων της για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος.

Παράλληλα με τη γνώμη μας σχετικά με τους λογαριασμούς, υποχρεούμαστε επίσης να γνωμοδοτήσουμε, βάσει των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, σχετικά με το κατά πόσον οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές παρουσιάζει διαρκή βελτίωση τα τελευταία χρόνια: 4,4 % το 2014, 3,8 % το 2015 και 3,1 % το 2016. Επιπλέον, το 2016 περί το ήμισυ των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο δεν περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος. Πρόκειται κυρίως για περιπτώσεις πληρωμών βάσει δικαιωμάτων.

Για τον λόγο αυτό και για πρώτη φορά από τότε που αρχίσαμε να παρέχουμε δήλωση αξιοπιστίας το 1994, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις πληρωμές του 2016 και όχι αρνητική γνώμη.

2. Τι είναι η «γνώμη χωρίς επιφύλαξη», η «γνώμη με επιφύλαξη» και η «αρνητική γνώμη»;

Η διατύπωση «γνώμης χωρίς επιφύλαξη» σημαίνει ότι τα στοιχεία παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης και είναι σύμφωνα με τους κανόνες περί χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η διατύπωση «γνώμης με επιφύλαξη» σημαίνει ότι οι ελεγκτές αδυνατούν μεν να διατυπώσουν γνώμη χωρίς επιφύλαξη, αλλά τα εντοπισθέντα προβλήματα δεν είναι διάχυτα, ήτοι

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

δεν απαντούν στο σύνολο του πληθυσμού. Τέλος, η διατύπωση «αρνητικής γνώμης» υποδηλώνει την ύπαρξη εκτεταμένων προβλημάτων.

3. Τι νοείται ως «σημαντικό επίπεδο σφάλματος»;

Στην ελεγκτική ορολογία, νοείται το επίπεδο κάτω του οποίου τα σφάλματα δεν θεωρούνται ότι έχουν σημαντικές συνέπειες. Σημαντικό είναι το επίπεδο σφάλματος που είναι πιθανό να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών στους οποίους απευθύνεται η έκθεση ελέγχου. Τόσο εμείς όσο και η Επιτροπή θέτουμε ως όριο της σημαντικότητας το 2 %.

4. Τι είναι οι πληρωμές βάσει δικαιωμάτων και τι οι πληρωμές για την απόδοση δαπανών;

Οι πληρωμές βάσει δικαιωμάτων εξαρτώνται από την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι οι υποτροφίες σε φοιτητές και ερευνητές (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα της ανταγωνιστικότητας), οι άμεσες ενισχύσεις για τους γεωργούς (στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι») και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ (στο πλαίσιο του τομέα «Διοίκηση»),

Με τις πληρωμές για την απόδοση δαπανών η ΕΕ αποδίδει επιλέξιμες δαπάνες για επιλέξιμες δραστηριότητες. Τέτοιες πληρωμές πραγματοποιούνται, παραδείγματος χάριν, για ερευνητικά έργα (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα της ανταγωνιστικότητας), για επενδύσεις στην περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη και για προγράμματα κατάρτισης (καλυπτόμενα από τις δαπάνες στους τομείς «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» και «Φυσικοί πόροι»), καθώς και για έργα αναπτυξιακής βοήθειας (στον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»).

5. Παρουσιάζει βελτίωση η δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ;

Ναι. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές που πραγματοποιούνται παρουσιάζει σταθερή βελτίωση τα τελευταία χρόνια: 4,4 % το 2014, 3,8 % το 2015, 3,1 % το 2016. Επιπλέον, το 2016, περί το ήμισυ των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο δεν περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος. Κάτι ακόμη που διαπιστώνουμε στους ελέγχους μας τα τελευταία χρόνια είναι ότι οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό.

6. Με ποιον τρόπο σκοπεύετε να αλλάξετε την προσέγγισή σας στο μέλλον;

Το 2017 είναι η πρώτη χρονιά κατά την οποία σημαντικό μέρος των δαπανών από όλους τους τομείς του προϋπολογισμού της ΕΕ θα πραγματοποιηθεί κατ' εφαρμογή των νέων κανόνων που ισχύουν για το ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020. Οι νομοθέτες ενέκριναν νέους και περισσότερο εμπειριστατωμένους κανόνες για τις δαπάνες αυτές. Επιπλέον, όπως διαπιστώνουμε στους ελέγχους μας τα τελευταία χρόνια, οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό. Στο μέλλον, και εφόσον οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου συνεχίσουν να προλαμβάνουν, ή να εντοπίζουν και να διορθώνουν σφάλματα, αναμένουμε ότι θα είμαστε σε θέση να βασιζόμαστε περισσότερο σε αυτές όταν καλούμαστε να αξιολογήσουμε την κανονικότητα των δαπανών. Κατ' αυτό τον τρόπο θα αναδειχθούν ακόμη εντονότερα τα σημεία όπου εξακολουθούν να υπάρχουν

αδυναμίες και θα διευκολυνθεί το έργο μας όσον αφορά την προαγωγή της λογοδοσίας και τη βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών της ΕΕ. Για το 2017, η προσέγγιση αυτή θα εφαρμοστεί πιλοτικά στον τομέα της συνοχής.

Παράλληλα, πιστεύουμε ότι το να δαπανώνται τα διάφορα κονδύλια απλώς σύννομα δεν είναι αρκετό. Οι φορολογούμενοι της ΕΕ θέλουν να δουν τα χρήματά τους να δαπανώνται αποδοτικά. Για τον λόγο αυτό αφιερώνουμε χρόνο και πόρους σε «ελέγχους επιδόσεων» — στο πλαίσιο των οποίων ελέγχουμε αν οι πολιτικές της ΕΕ είναι αποτελεσματικές και αν, μέσω των προγραμμάτων δαπανών, τα χρήματα των φορολογουμένων αξιοποιούνται πράγματι με τον καλύτερο τρόπο.

7. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος εξακολουθεί βέβαια να είναι 3,1 %. Τι σημαίνει αυτό;

Το 3,1% αποτελεί εκτίμηση του ποσού που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι δεν χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες της και, κατά συνέπεια, δεν ανταποκρίνεται είτε στον σκοπό που επεδίωκαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο με τη σχετική νομοθεσία είτε στους συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες του εκάστοτε κράτους μέλους.

Στα συνήθη σφάλματα συγκαταλέγονται πληρωμές προς μη επιλέξιμους δικαιούχους ή έργα ή πληρωμές για την αγορά υπηρεσιών και αγαθών ή για επενδύσεις χωρίς ορθή εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.

Η εκτίμησή μας για το επίπεδο σφάλματος γίνεται βάσει στατιστικού μοντέλου: από τις εργασίες μας αποκομίζουμε βεβαιότητα σε βαθμό 95 % ότι το επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 2,2 % και 4,0 %. Επιπλέον, το ποσοστό 3,1 % είναι ένας μέσος όρος που καλύπτει όλους τους τομείς του προϋπολογισμού της ΕΕ και όλα τα είδη δαπανών. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις πληρωμές βάσει δικαιωμάτων, που αντιστοιχούν στο ήμισυ σχεδόν του συνόλου των πληρωμών, ήταν χαμηλότερο του 2 %.

8. Ο συνολικός προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2016 ήταν 136,4 δισεκατομμύρια ευρώ και το επίπεδο σφάλματος 3,1%. Αυτό σημαίνει ότι σπαταλήθηκαν 4,23 δισεκατομμύρια ευρώ από τους πόρους της ΕΕ;

Μια τέτοια προσέγγιση είναι παραπλανητική, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ «σφάλματος» και «σπατάλης». Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που πραγματοποιούμε, ελέγχουμε αν τα κεφάλαια της ΕΕ δαπανήθηκαν για τον επιδιωκόμενο σκοπό τους, αν οι καταλογισθείσες δαπάνες υπολογίστηκαν σωστά, καθώς και αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Σε αυτό αναφέρεται το ποσοστό 3,1%.

Ορισμένα σφάλματα αφορούν πληρωμές που δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας: παραδείγματος χάριν, ενίσχυση που παρασχέθηκε για έρευνα σε εταιρεία που χαρακτηριζόταν ως «μικρή ή μεσαία», μολονότι ανήκε εξ ολοκλήρου σε άλλη μεγαλύτερη, ή εσφαλμένες δηλώσεις εκτάσεων από γεωργούς.

Ακόμη και στις περιπτώσεις αυτές, τα κεφάλαια της ΕΕ μπορούν να έχουν κάποιον θετικό αντίκτυπο και να αποφέρουν οφέλη, μολονότι δεν τηρήθηκαν πλήρως οι όροι που αφορούσαν τη χρήση τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες νόμιμες και κανονικές δαπάνες θα μπορούσαν, παρ' όλα αυτά, να θεωρηθούν ως κατασπατάληση πόρων, όπως οι λιμενικές υποδομές που κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη οι μελλοντικές ανάγκες των εμπορευματικών μεταφορών.

9. Πώς προκύπτουν τα σφάλματα;

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν οι δικαιούχοι δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες που διέπουν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από την ΕΕ. Οι δικαιούχοι, προκειμένου να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από την ΕΕ, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους όχι μόνο ενωσιακούς, αλλά σε πολλές περιπτώσεις, και με εθνικούς κανόνες. Οι κανόνες αυτοί έχουν θεσπιστεί ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι δαπάνες δεν παρεμβαίνουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (π.χ. οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων και οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων) και ότι πραγματοποιούνται για τους επιδιωκόμενους από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σκοπούς.

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν οι κανόνες αυτοί παραβιάζονται· παραδείγματος χάριν, γεωργοί που δηλώνουν λάθος γεωργικές εκτάσεις, φορείς υλοποίησης έργων που δεν τηρούν τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων ή ερευνητικά κέντρα που ζητούν την απόδοση δαπανών που δεν σχετίζονται με τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα. Στην ετήσια έκθεση για το 2016 παρατίθενται παραδείγματα σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τους ελέγχους μας.

10. Εάν, το 2016, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις πληρωμές είναι 3,1%, αυτό σημαίνει ότι το 96,9% του προϋπολογισμού δαπανήθηκε σύννομα;

Ναι, αν λάβουμε υπόψη μόνο σφάλματα που μπορούν να προσδιοριστούν ποσοτικώς. Η γνώμη μας σχετικά με τις δαπάνες βασίζεται σε συνολικό δείγμα που καλύπτει όλους τους τομείς δαπανών. Οι πράξεις του δείγματος ελέγχονται λεπτομερώς και τα εντοπιζόμενα σφάλματα προσδιορίζονται, ει δυνατόν, ποσοτικώς και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

Ωστόσο, είναι πολλά τα σφάλματα που δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε ποσοτικώς, όπως οι ήσσονος σημασίας παραβιάσεις των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημοσιότητας ή η πλημμελής μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, τα σφάλματα αυτά δεν συνυπολογίζονται στην εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος.

11. Συνιστούν απάτη τα εντοπιζόμενα σφάλματα;

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, όχι.

Απάτη είναι η δόλια παραπλάνηση με σκοπό τον προσπορισμό οφέλους. Μολονότι οι περιπτώσεις απάτης δεν εντοπίζονται εύκολα κατά την εφαρμογή των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών, διαπιστώνουμε ετησίως, στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, αρκετές περιπτώσεις που εγείρουν υπόνοιες απάτης. Το 2016 εντοπίσαμε 11 περιπτώσεις πιθανολογούμενης

απάτης σε πληθυσμό σχεδόν 1 000 πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο. Όλες αυτές οι περιπτώσεις κοινοποιούνται στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ, η οποία διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

12. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη έχουν εξουσίες που τους επιτρέπουν να προλαμβάνουν σφάλματα, καθώς και να τα διορθώνουν όταν εμφανίζονται. Τι αντίκτυπο έχει αυτό στο επίπεδο σφάλματος;

Τα διορθωτικά μέτρα των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής επέδρασαν θετικά στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος. Χωρίς αυτές, το κατά την εκτίμησή μας συνολικό επίπεδο σφάλματος θα ήταν υψηλότερο κατά 1,2 εκατοστιαίες μονάδες.

Πέραν αυτού, οι διαθέσιμες πληροφορίες ήταν αρκετές για την πρόληψη ή τον εντοπισμό και τη διόρθωση σημαντικού μέρους των εναπομεινάντων σφαλμάτων. Αν οι πληροφορίες αυτές είχαν αξιοποιηθεί, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις συνολικές δαπάνες στους τομείς «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» και «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» θα ήταν χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2% το 2016. Κατά την άποψή μας, αυτό δείχνει ότι οι υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου είναι μεν επαρκείς, πρέπει όμως να ενισχυθούν καταλλήλως.

Η ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2016, μαζί με τον ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΥΠΟΥ, διατίθενται σε 23 γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο www.eca.europa.eu.